

چاه رَوْحَاء: چاهی در مجاورت صحرائ عرفات

روا یا روی به معنای آب گوارا^۱، نام چاهی است که در خارج از حرم و کنار صحرائ عرفات قرار داشت. قریش، پیش از آن که به رهبری قُصَی بن کِلَاب^۲ در مکه پراکنده شوند، از برکه‌ها و آبگیرهای بالای کوه‌های اطراف مکه می‌نوشیدند و به حفر چاه‌هایی در اطراف می‌پرداختند. از مُرَّة بن کعب بن لُؤی، جد ششم پیامبر ﷺ، به عنوان کسی یاد شده است که چاه روا را حفر کرده است.^۳ امروزه در منابع، یادی از این چاه نیست.

◀ منابع

اخبار مکه و ما جاء فیها من الآثار: محمد بن عبدالله الازرقی (م. ۲۴۸ق.)، به کوشش رشدی الصالح ملحس، مکه، دار الثقافه، ۱۴۱۵ق؛ فتوح البلدان: احمد بن یحیی السبلدزی (م. ۲۷۹ق.)، تصحیح صلاح‌الدین منجد، قاهره، مکتبه النهضة المصریه، ۱۹۵۷م؛ لسان العرب: محمد بن مکرم ابن منظور (۶۳۰-۷۱۱ق.)، قم، انتشارات ادب الحوزه، ۱۴۰۵ق.

قهرمان کرمی

۱. لسان العرب، ج ۲، ص ۳۶۱، «مجاج».

۲. اخبار مکه، ج ۲، ص ۲۲۰؛ فتوح البلدان، ج ۱، ص ۵۶.

چاه رَوْحَاء: چاهی در جنوب غرب مدینه

چاه رَوْحَاء در وادی‌ای به همین نام، در ۷۴ کیلومتری جنوب غربی مدینه قرار داشته است.^۳ این وادی، به سبب وجود چاه‌های متعدد^۴ و نیز داشتن هوای مناسب^۵، از منزلگاه‌های مورد توجه کاروان‌ها، میان مکه و مدینه، بوده است. بر اساس گزارشی،^۶ ثُبَع اسعد حمیری، از پادشاهان یمن، در نیمه اول قرن پنجم میلادی، هنگام بازگشت از مدینه، کنار چاه رَوْحَاء به استراحت پرداخت و آن‌جا را رَوْحَاء نامید.^۷ در برخی گزارش‌ها درباره غزوه بدر^۸، گفته‌اند: پیامبر ﷺ در شب چهارشنبه، نیمه رمضان، به رَوْحَاء رسید و در آن‌جا مدتی استراحت کرد و نماز خواند.^۹ این مورد هم در نامگذاری این محل به رَوْحَاء می‌تواند مؤثر باشد.

سمهودی، با آوردن اطلاعات متقدمان درباره موقعیت جغرافیایی این ناحیه، نتیجه گرفته که رَوْحَاء نام یک خشک‌رود (وادی)

۳. اسد القابه، ج ۱، ص ۲۳۲، ۱۸ «پاورقی»؛ سبل الهدی، ج ۳، ص ۱۷۵؛ معالم الانیره، ص ۱۳۱.

۴. وفاء الوفاء، ج ۳، ص ۱۶۵؛ موسوعة مرأة الحرمین، ج ۴، ص ۸۱۴. ۵. وفاء الوفاء، ج ۴، ص ۹۰.

۶. المغنم المطابه، ص ۱۶۰-۱۶۱؛ معجم البلدان، ج ۳، ص ۷۶؛ مراد الاطلاع، ج ۲، ص ۳۷.

۷. المغازی، ج ۱، ص ۴۶؛ وفاء الوفاء، ج ۳، ص ۱۶۵.